

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Második Balaton éled a soroksári Duna-ágon*

Forrás: *Ujság*

Bn
(Hely)

1925. 7. 19.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1925"

Személy

Második Balaton éled a soroksári Duna-ágon.

Strandfürdők, villanegyedek, villanyfényes esték egy holt területen. — Részben már hiépült a csepeli kikötő. — Pénzhiány miatt csak kevés turbinát helyeznek működésbe.

Budapest felzárkózik az igazi világvárosok mellé.

Budapest azon az uton van, hogy a közel jövőben nagyon jelentős kereskedelmi gócponttá fejlődjék. Közgazdasági szempontból éppen ezér fontos a csepeli kikötő kiépítésének ügye. Ha év előtt, a kommunizmus sötét évében odasülyedünk, hogy Budapest viziforgalma szinte negyvenedrészére csökkent a normális forgalomnak. Azóta lassu, de fokozatos fejlődéssel ismét emelkedett a magyar főváros hajóforgalmi jelentősége s néhány év múlva virágzó tranzit-kereskedelemnek lehetünk szentanúi. Budapest az utolsó pont, ameddig a Duna egész évben az ezer tonnás nagy hajókkal hajózható s éppen ezér fontos, hogy Csepelen ehhez mért kikötő létesüljön.

A munkálatok teljes erővel folynak. *Maure Gyula* kikötő-kormánybiztos távollétében helyettes, *Sajó Elemér* miniszteri tanácsos ur készségesen adta meg munkatársunknak a szükséges információkat. Miként az idemellékelt rajz is mutatja, a csepeli szigetnek mind a két partján létesülnek kikötő-medencék. A Duna felőli nyílt

medencék közül már részben ki is épült az ugynevezett vámmentes kikötő, valamint ugyszólvár teljesen készen van a petróleum-kikötő.

Ezen a parton így egyelőre befejeződnek a munkálatok, mert a többi tervek a jövőben várnak megoldásra, ha megfelelő pénzüsszeget tud a kormány a budgetbe beékelni.

A vámmentes medencének mélysége a legalacsonyabb vizállás mellett 2.5 méter. Itt gabonát, lisztet, érceket, tüzelőanyagot és darabárakat fognak tárolni, illetve tárolni. A medence vízfelület 125.000 négyzetméter és partjai mentén kettősorban több mint 50 dunai uszály rakodhatil egyszerre. Partjain több tárházat építenek és még fognak építeni.

Ettől délre van a petróleumkikötő, tüzbiztonsági okokból külön bejáratral a nyílt Duna felől.

Ennek is 2.5 méter a mélysége a legalacsonyabb vizállás mellett. Vízfelülete 42.000 négyzetméter partjainak hossza körülbelül 900 méter s itt ketősorban 24 nagy dunai tank rakodhatik egy-

szerre. Eddig négy nagy petróleumvállalat helyezkedett el a medence partjain: a *Steaua r.-t.*, a *Magyar Amerikai Petróleum r.-t.*, a *Magyar Belga Ásványolaj r.-t.* és a *Magyar Shell Petróleum r.-t.* A négy telepen épült tartályok tárolóképesége meghaladja a 30.000 tonnát. Ezenkívül még két-három petróleumvállalat letelepedésére van hely a medence partján.

Mint ismeretes, ennek a két medencének a kezelését törvényhozási uton ötven évre egy részben francia pénzcsoport közreműködésével létesült részvénytársaságnak, a Budapesti Vámmentes Kikötő Rt.-nek adta át a magyar állam. A szigettől északra az összekötő vasúti hidig, a Duna balpartján lévő szigetvágányt modernizálták közel 800 méter hosszú emeletes rakodóparttal. Az alsó parton tüzelő-, építőanyagokat és érceket, főleg bauxitot fognak tárolni, a felső parton szén-szudák fognak létesülni. Több nagy szénkereskedőcég és a nagy hajóstársaságok már el is helyezkedtek ezen a parton. Itt fogják szénelni az összes gőzösöket.

A soroksári Duna-ágon belső medencék foglalkoznak létesülni. Ezek közül közvetlen kiépítés előtt áll az ugynevezett ipari medence s ezenkívül több más medence is létrejön a szükséghez képest. Ebben az ágon a víz mélysége 3—3.5 méter között váltakozik. Itt a megfelelő vizmagasság biztosításáról modern vízbeeresztőszilip utján gondoskodtak, ezenkívül pedig a kotrási művelőek is hozzájárultak ahhoz, hogy mélyebbjárata hajók is közlekedhessenek a soroksári Duna-ágon.

Már teljesen elkészült a vasúti pályaudvar, amely a legmodernebb módon fogja lebonyolítani a forgalmat a gubacsi-hídon át a magyar államvasutak vágányaira.

Mint ismeretes, a gubacsi hidat a miniszterelnök annak idején személyesen már át is adta a forgalomnak. Ennek a csatornának a balpartján szintén a legmodernebb rakodópartok épülnek ki.

Körülbelül száz évre szóló tervről van szó, amely fokozatosan fog megvalósulni. Ebből a szempontból nagyon fontos a sziget felső bejáratánál tervbevevett hatalmas vízerőtelep, amely azonban — sajnos — még hosszú ideig csak álom

marad. Rengeteg pénz volna szükséges az erőmű létesítéséhez s éppen ez a sok pénz hiányzik. Gyakorlati célja az, hogy

turbínarendszerrel körülbelül 5000 lóerőt termeljen s ezt az erőt világítási célokra lehessen felhasználni főleg olyankor, ha fogytán lesz a szén vagy egyéb zavarok állanak be a fővárosban az elektromos áramszolgáltatás terén.

Az így elgondolt áram a főváros áramfogyasztásának mintegy nyolcadát tenné ki.

Ezt az energiamegtakarítást úgy akarják ki-termelni, hogy kihasználják a turbínarendszer révén a magas és alacsony vízállást. Mint ismeretes, a soroksári Duna-ág 60 kilométer hosszú és ezen a 60 kilométeren 4,5 méteres esése van a víznek. Magas vízállás esetén több vizet engednek be a soroksári Duna-ágba, alacsony vízállás-kor pedig több vizet bocsátanak ki a csatorna alsó részén (Tasnád) létesítendő turbinatelepen a nyílt Dunába. Amerikai értelemben véve nincs szó nagyarányú vízerőtelepről, de a magyar viszonyokhoz mérten az az 5000 lóerő is nagyon jelentős.

Egyelőre, sajnos, csak az alsó turbínarendszer fog részben kiépülni két 350 lóerős vízturbinával, a felső vízerőtelepről pedig csak üres helyet hagynak a tervezett hatalmas turbinák számára.

Ezen a részen egyébként zsiliprendszerrel fogják átmenelni a hajókat a soroksári Dunaágba, illetve ugyanilyen módon a szabad Dunára.

Esztétikai és egészségügyi szempontból valószínűleg forradalmi lépést jelent a soroksári Duna-ágnak a forgalomba történt bekapcsolása. Friss, egészséges víz lesz a csatornában, ami azért fontos, mert eddig éppen a soroksári ág büzös vize ijesztette el az embereket a parttól.

Villanegyedek fognak létesülni, bekövetkezik a fásítás, sporttelepek alakulnak, nem is szólva arról, hogy a haltenyésztésnek is nagyon jó terepuma nyílik az Iszaptól meg-szabadított és folyóvízzel táplált Duna-ágban.

Eddigi tervek szerint másodpercenként 30 köbméter vizet bocsátanak be a felső zsilipen a csatornába, ami elég lesz ahhoz, hogy az alsó turbínarendszert működésben tudja tartani. Az így nyert energiát Ráckeve, Tass, Dömsöd, Kunszentmiklós és a szomszédos községek világítására fogják felhasználni. A hiányt a ráckevei villanytelepen gőzerővel fogják pótolni, mert a néhány száz lóerő nem elég a feladat megoldására. Ilyenformán ezekbe a községekbe és városokba is legalább egy kis világosság vonul be végre-valahára.

A felső vízerőtelep létesítése azon dől meg elsősorban, hogy a főváros egyáltalán nem tudott hozzájárulni annak költségeihez, jóllehet szívesen vette és lelkesen pártolta a hatalmas turbínarendszer kiépítését, hiszen ezzel jelentős segítséget nyert volna a villanyvilágítás terén. Valószínű, hogy még idején revízió alá vehetik az eddigi határozatot, igyekeznek előteremteni az ehhez szükséges anyagi hozzájárulást, mert elképzelhetetlen, hogy pénzhányon bukják meg a vízerő kihasználása akkor, amikor a szakemberek szerint alig hatvan évre van szénkészletünk.

A soroksári Dunaág kotrási munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy két év múlva Ráckeveig semmiféle akadálya nem lesz a hajóközlekedésnek.

Két év múlva így a hajózás Ráckeve és Tass közt is lehetővé válik. Az egész part egyenesen arra van predesztinálva, hogy második Balatonja legyen az országnak langyos, álló vizével. Szakörökben bizonyosra veszik, hogy ezen a parton a strandfürdők százai fognak létesülni. Dunaharasztnál már át is építették a strandot félmilliárdnyi költséggel. Ujabbán Szigetszentmiklósnál létesül strandfürdő.

Magának a soroksári Dunaágnak a szabályozása eddig mintegy nyolcmillió aranykoronába került és még több milliárdra van szükség, hogy teljesen hajózhatóvá tegyék. Mindez azonban megtermi gyümölcsöt, mert olyan paradicsom létesül a partjain, amelyet még álmában sem tudott elképzelni sok-sok budapesti agyongyőrtört ember. Mindezen felül pedig nemzetközi presztízsből is sokat nyer a magyar főváros, ami végeredményben gazdasági téren fogja érezetnie legaldásosabb hatásait. Budapest így lesz végre igazi világváros.

